

Dr. Jacques Casselman vestigde zich als eerste uroloog in Oostende

„Om het te maken in
het leven moet je niet
superbegaafd zijn”

RIJKSUNIVERSITEIT TE GENT

op voorstel van de faculteit der geneeskunde heeft de
raad van beheer van de rijksuniversiteit te gent beslist

aan

DR. J. CASSELMAN

die zich bijzonder verdienstelijk heeft getoond
zichte van de rijksuniversiteit te gent, de toelating van

academisch consulent

toe te kennen.

afgevat getuim te gent,

27. 9. 1985

De afgevat
De afgevat van de
raad van beheer.

De afgevat
van de
faculteit der geneeskunde.

In Ghent, den 27. september 1985.
De afgevat, De afgevat.

Net als eenderwie hoort een gevoelsleven een arts toe. Zo leerde Jacques Casselman aan de universiteit Lili Heine kennen die er studeerde voor medisch analyste. „Een fantastische en zeer intelligente vrouw, waar ik enorm veel steun aan heb gehad. Als arts is het een zeer groot voordeel dat je je alleen maar met geneeskunde kan bezighouden.” Een huwelijk wie het aan gezinsmatige kleur niet ontbrak met dochter Katrien, kandidaat notaris ; zoon Filip, cardiochirurg... en violist ; zoon Michel, burgerlijk ingenieur. Hier bovenop dan nog een boeket van kleinzonen Amaury, Paul-Henry, Nicolas en Simon. Er is evenwel meer : Jacques doet ook aan ornitologie. Aldus kent hij het Oostendse oostersta-ketsel plus de honderden zeevogels als zijn broekzak en zijn Zoutkreek en Keignaert hem evenmin onbekend. „Het is niet goed veel brood aan de vogels te geven omdat zout en deeg twee bestanddelen zijn die ze moeilijk verwerken. Zaden verteren ze nog 't best van al. Spek is op zichzelf goed, maar niet het zout dat er in zit”, geeft Jacques Casselman als raad mee. (Foto ET)

Vader Julien Casselman was huisdokter in de Eernegemse boerenbuiten, je weet wel het geneeskundig manasje-van-alles van de vroegere generatie wiens huis openstond voor kleine ingrepen, plaasteren van gebroken benen en kinderen op de wereld helpen. Niet te verwonderen dat zoon Jacques al in zijn Oostendse collegetijd wist dat hij het eveneens als arts zou waarmaken. Waar hij in zijn uniejfjaren contact had met Oostendenaar Bob Vergison, erelid van de Oostendse studentenclub en uroloog in Brugge, werd hij automatisch warm gemaakt voor diens medische wetenschap omtrent nieren en urinewegen. „Een beroep dat in die dagen in geneeskundige kringen blijkbaar op geen grote interesse kon rekenen. Ik was trouwens de eerste uroloog in Oostende en, na Dr. Vergison, de tweede in West-Vlaanderen. Daarna zijn er vrij snel urologen bijgekomen”, vertelt dr. Casselman die toekomstige studenten-geneeskunde als schouderklopje meegeeft : „Je moet niet superbegaafd zijn om het te maken in het leven. Als de wil er maar is...

In het gezin van Julien Casselman zou moeder Angèle Vanmaele een bijzondere rol spelen. Vader die ooit kinder-verlamming had opgelopen, kon na een ziekte vóór de Tweede Wereldoorlog niet goed meer uit de voeten. Waar hij zelfs geen auto meer kon besturen, sprong moeder in als chauffeur om haar echtgenoot-dokter overal naartoe te voeren. „Van zodra ik een auto had, heb ik die taak van mama overgenomen...”

In zijn Oostendse O.L. Vrouwcollegetijd ging Jacques Casselman iedere dag als intern op het strand voetballen en zou zich later bij de Hermesscholieren — tentijde van het onkreukbare WM-systeem — als inside-aanbrenger heel nuttig maken.

— **Van thuisuit aangemoe- digd ?**

— **Jacques :** „In mijn cadeten- en scholierentijd bij Hermes was vader wel heel erg entoesiast. Na mijn rethorica ben ik overgestapt naar SK Eernegem waar vader voorzitter was van het voetbalteam. Pa heeft trouwens als jonge gast ook nog voetbal gespeeld.

— **Een muzikale zoon...**

— **Jacques :** „Zonder conservatorium te hebben gevolgd, was ik al aan 't pianospelen begonnen. Instrument dat moeder ook bedwong. Het was evenwel een nonneke dat in de kerk speelde dat mij het toetsenklavier heeft aangeleerd. Totdat ik klaroen leerde spelen en deel zou uitmaken van de collegefanfare o.l.v. Marcel Moerman. Ik ben trou-

wens nog overgeschakeld op trompet.. en op banjo !”

Werken !

Universiteit, spookbeeld voor menige jongere ?

— **Jacques :** „Graag een misvatting rechtzetten : men moet niet superbegaafd zijn om het — zelfs in de geneeskunde — te maken in het leven. Als de wil er maar is en men de inspanning ter bekroning van wat men betracht er voor over heeft.”

— **En daar ben je dan in Leuven...**

— **Jacques :** „In het eerste jaar moet je je kapot werken of anders geraak je er niet. We zaten met 300 eerstejaars waarvan in de eerste zittijd al een honderdtal het pedaal verloor... terwijl er in de tweede

sessie nog eens 50 moesten afhaken.”

— **Worden de eisen te hoog gesteld ?**

— **Jacques :** „Dat denk ik niet. Het is niet zozeer de stof die telt : je kunt toch niet ont houden wat je daar allemaal leert. Hét belangrijkste is dat je leert werken !”

Respect voor geneeskunde

Doe wel en zie niet om”

„Naar mijn gevoel is er al maar minder respect t.o.v. de geneeskunde”, stelt Dr. Casselman, „en 't moet gezegd dat de media daar geen te beste rol in spelen : gaan de tarieven omhoog dan onderschrijven de beeldbuizen dit *alsdat de tarieven van de geneesheren weeral naar omhoog gaan !* Ze vermelden evenwel nooit dat de index al jaren lager lag dan alle andere waardeschommelingen rondom ons heen.”

— „In een programma op tv hoorde ik ooit melden hoeveel radiologen gemiddeld verdienen. Er werd evenwel niet bij gezegd hoeveel hiervan moet worden afgestaan aan het ziekenhuis. Percenten die evenzeer om van omver te vallen zijn. Wat je verdient, stemt niet overeen met wat je overhoudt.”

— **Jouw moraal of levensfilosofie ?**

— **Jacques :** „Ik ben nog voorzitter geweest van een accrediteringscommissie. Waar dokters in de huidige tijd moeten bijscholen kon genoemde commissie instaan voor de accreditering van artsen. Mijn filosofie ? Net als iedereen had ook ik hier en daar met tegenkantingen af te rekenen. *Doe wel en zie niet om* is mijn levensfilosofie. Niemand is onfeilbaar, maar als je gehandeld hebt om goed te doen, dan moet je jezelf niets verwijten. Willens nillens, maar iemand die in het leven een zekere positie verwierf, heeft sowieso met tegenkantsing af te rekenen...”

Voetbal, piano, banjo, trompet en KSA

In 1962 stapte Jacques Casselman als assistent in de urologie, om zich vervolgens in 1966 in Oostende te vestigen. „Al ben ik nog voor zes maanden naar de Londense universiteit gegaan. Dit speciaal voor *kinderurologie* en dito aangeboren misvormingen. Voor de grotere chirurgie waren wij al naar Barcelona getrokken. Je moet weten dat urologie op zich een onderafdeling is van heelkunde.”

— **In uw wachtkamer hangen er aanmaningen voor mannen die best rond hun 50ste contact opnemen met een uroloog...**

— **Jacques:** „Dat is een

kwestie van voorzichtigheid en er vroeg bij te zijn. Het is evenwel menselijk dat iemand die zich goed voelt niet aan ziek worden denkt.”

— **Kun je een raad geven?**

— **Jacques:** „In het algemeen is het niet goed om veel vetten te eten. Wat drinken betreft wordt een zekere afwisseling aangeprezen. Iets wat trouwens eveneens voor voeding waar is.”

— **Begonnen in het Sint-Jozefziekenhuis...**

— **Jacques:** „Mijn vader was op dat moment medisch adviseur van de Christelijke Mutualiteit. Het lukte mij een urologiedienst op te starten.”

— **Kan kwaadaardigheid meer voorkomen worden?**

— **Jacques:** „Er zijn meer mogelijkheden dan vroeger. Denk maar aan borstkanker, waaraan vroeger niks gedaan werd of weggenomen werd. Er zijn nu toch duidelijk meer alternatieven. Ook bij prostaatkanker doet men meer dan alleen maar de prostaat wegemen.”

— **Heb je veel positiefs kunnen doen?**

— **Jacques:** „Heel zeker. Het negatieve in de evolutie van de geneeskunde is de impact van buitenuit, waar veel te veel instanties denken het te moeten oplossen. Dan denken wij aan regeling van ziekenhuizen, terugbetaling, ligdagen

en bepalen van tarieven. Ik meen dat er inzake geneeskunde veel te veel van hogerhand wordt gereguleerd. Graag toegegeven dat misbruiken dienen beteugeld te worden.”

— **Is er solidariteit in de geneeskunde?**

— **Jacques:** „Niettegenstaande de concurrentie verhoogde, lijkt de geest wel verbeterd. Waar een arts vroeger meer een individualist was, is er mijn inziens nu meer kans tot samenwerking.”

— **Heeft doktersberoep een nadeel?**

— **Jacques:** „Een minpunt aan de opleiding tot geneesheer is wel, dat je als arts heel erg gespecialiseerd bent. Met andere woorden kun je buiten de geneeskunde bijna niet anders doen. In tegenstelling tot advocaten en ingenieurs die eventueel alle kanten uitkunnen.”

— **De Belgische Vereniging voor Urologie...**

— **Jacques:** „Er was een *Société Belge d'urologie*, waar ik trouwens lid van was. Op zeker moment stonden Vlaamse artsen er op dat in die nationale vereniging ook Nederlands werd gepraat. Toen ik op zeker ogenblik tot de stichting van de *Belgische Vereniging voor Urologie* overging, konden wij hierdoor duidelijk de Nederlandstalige urologen wat dichter bij mekaar brengen.”

— **Uw functies in die nationale vereniging?**

— **Jacques:** „Onder voorzitter Marcel Gennotte (Antwerpen) was ik 21 jaar secretaris, werd vervolgens twee jaar ondervoorzitter om te eindigen met twee jaar voorzitterschap. Toen ik bij het 25 jaar bestaan van de vereniging preses was, hebben we hier in Oostende een congres georganiseerd met daarbij een receptie op het stadhuis...”

„Mannen nemen rond hun 50ste best contact op met een uroloog”

Toen het Sint-Jozefziekenhuis en het H. Hartziekenhuis één werden onder *AZ Damiaan Oostende* werd uroloog Jacques Casselman einde 2001

afgedankt. Al staat hij als dokter nog steeds ten dienste van iedereen.

Met pensioen

— **Normaal dat gepensioneerde de bons krijgt?**

— **Jacques:** „Ja, al vind ik dat niet zo evident. Toen ik in het *Sint-Jozef* binnentrad was er van leeftijdsgrens nog geen sprake. Je kon alleen geen diensthoofd meer zijn. Het nieuwe *Damiaan*-contract stelt evenwel dat je op je 65ste het ziekenhuis dient te verlaten. Mijn mening hierover? Het is vandaag een trend dat men iedereen niet zomaar op zijn 65ste aan de kant wordt gezet. Toegegeven dat je in de chirurgie aan een bepaalde leeftijd moet stoppen... en liefst zelfs op een ogenblik dat je het nog heel goed doet. Ik ben er evenwel van overtuigd dat *ervaring* in de geneeskunde nog altijd een heel grote rol speelt, zodat je als senior nog heel veel positiefs kunt aanrollen. Zij het op een heel wat minder actieve manier.”

Armoë troef in Kameroens hinterland

Met weinig middelen veel doen

Toen Kameroen af te rekenen had met een ware golf van kinderverlamming en kinderen daarvoor in een centrum werden opgenomen, stonden geneeskundige kringen uit ons land daar niet onverschillig tegenover. Vooral toen *Wit Huis*, deel uitmakend van niet-gouvernementele organisaties, geneeskundigen warm maakte voor een missie naar Kameroen.

Kinderen die vooral verlamming vertoonden van de onderste ledematen werden geholpen met apparaten of beentransplantaties, terwijl de beschikbare apparatuur aldaar werd aangepast. De Oostendse uroloog Jacques Casselman ging mee omdat de bevolking eveneens had af te rekenen met urologische problemen.

— **Hoe moeten wij Kameroen voorstellen ?**

— **Jacques :** „Een typisch Afrikaans land, waar sociaal alles klikt in de steden, maar waar in het immense hinterland niet naast schrijnende behoefte kan gekeken worden. Het beviel me daar heel erg, omdat je er werkelijk *échte geneeskunde* kon plegen. Toch hadden we de indruk dat de bevolking spijt alles

gelukkig was in haar toestand : men wist van niet beter ! In tegenstelling tot Westerse welstandsgroepen die ongelukkig zijn omdat ze te veel weten. 't Is toch zo dat hoe meer je hebt, hoe meer je wilt bezitten.”

— **Een feitje dat bijbleef ?**

— **Jacques :** „Dat je met zo weinig middelen toch zoveel kunt doen. Al moesten we het, wat instrumenten betreft, bij het opereren met een beperkt minimum stellen, dan hebben we toch zo heel veel kunnen doen. Vooral met antibiotica konden we menige ziekte afremmen.”

— **Waren die mensen dankbaar ?**

— **Jacques :** „Heel erkentelijk. In die dagen trokken we met

een orthopedist, een anesthesist en een uroloog naar een lokaal ziekenhuisje middenin de brousse.”

— **Wie bekostigde zo'n missie ?**

— **Jacques :** „De kosten voor de verplaatsing kwam uit onze eigen zak, maar ter plekke werden we opgevangen. We verdienen er niets aan, integendeel het heeft ons geld gekost. De motivatie kon niet hoogstaander : pure mensenliefde ! We maakten ook een drietal keer deel uit van *Artsen Zonder Vakantie*, ofte geneesheren die hun vakantie spenderen aan zulke zendingen. Toch willen we benadrukken dat liefdadigheid geen privilege is van artsen alleen : er zijn ook advocaten en zelfs tandartsen zonder grenzen !”